

ВЁРЕНЕС КИЛМЕСТ

Хёл суррийё те ситрө. Суркунне те инсех мар ёнтё. Уроксем пирки шутлас та килмest. Кёсех түпе кавакләхё, пуша хёртекен хёвел, сурхи тумлам тата нумай илёртүүлё япала, виҗесёр ыйтакан вёрентекенсем шкултан таҗта инсе-инсе тарма хистесё.

Шухашласа пәхсан вёренес килмен сәлтәвсене әпланма аясат. Әна пирён пуҗ мимми хәйне евёрлө замыканипе ёҗлеми пулчө тесе әплантарма та пулат. Анча та сүлтәләкёпех нумай ача шкула хәйсен тусёсемпе хутшәйма тата вәхәта ирттерме килсе сүренине мёнпе әплантарма пулат-ши? Сәкән синчен нумай шухаш пур. Вёрентекенсем шучёпе, ачасем юлхав та явалсәр пулни вёсене вёренме чәрмантарат. Тухтәрсем әна авитаминозра тата шкул программине виҗесёр тиесе лартнинче кураҗсё. Педагог-методистсем шкул программине сәмәллатма, ачасене пурнаҗсра суйланә профессие кирлө мар предметсене пётерме ыйтаҗсё. Анча та аплә пёлүүлө сынсем наха специалистсем шутланаҗсё. Халё эфир сёкленё ыйту патне таврәнар-ха. Ачасене вёренме мёншён килёшменни пирки сүллерех айлсем асәннә, ачасенчен ун пирки ыйтма та маннә. Лайәх вёренмен ачасенчен ыпларахәшө пур инкексен сәлтәвне хәйсем юлхав пулнинче кураҗсё, вёсем кахал туйәмне сёнейместёр тесё. Сүлтәләк вёсөнче вара, автан кушарчаран сәхсан, лару-тәрәва түрлетеймеҗсё. Юлхав пулнин сәлтәвсенчен пёри — компьютер. Сәк машина ачасен вәхәтне сит. Ун синче вёренсен тарама темелле. Анча та, сук-сөке, компьютер синче вәйәсем вьямалла кәна, әна урәх валли туман тейён.

Вёренменнисенчен тепёр ушкәнё хәйсене кахаләхёпе тәрлавсәрләхне вёренме пултарайманни хысёнче пытараҗсё. Виҗсёмёш ушкәна уйәрнә вёренменнисем сәлтәвсене вёрентекенсем әплантарайма пултарайманнинче кураҗсё. Аслисем пачах та шкул ачипе вёрентекен хушшинче хура кушак чупса кайни сәк ача лайәх вёренесси сине пысәк хёрес лартни пирки шутламаҗсё те. Кам айәши кунта пёлтерёшсёр — преподаватель оцәнкәсене пёчёклетет, ачана такәнтарат. Шел, сәкән пек сәлтәвсем мәй таравах. Лайәх вёренме пултарақан, анча та вёренмен ачасем хәш-пёр чухне вёсенчен юлташсем лайәх вёренишён пәрәйна пултараҗсө, «ботаник» тесе ят парасан хәрәса вёренмеҗсё. Ботаниксене нихәш сёртре те юратмаҗсё. Унән сәлкусё — сиртен пёр-ик картлашка та пулин әсләраххине кёвёснә. Вёренме тәрәшманнин чи тёп сәлтәвсенчен пёри, чи хурләхли — пёлү пуласләхәра питё кирлө пулнине әпланманни. Сәвәйна та тем пулсан та сине тәрәса вёренмелле. Пирён пуласләхри ырләх, телей пирён аләра. Вәл килёшмен, тәрәхлакан класташсен аллинче мар. Паллах, эпё ытла әсла хәйне хурақан, учебниксене пурәйна кушнә, сыру сётелёнчен тулашри тёнче тимлөхе тивёслө мар текен ачасене хпрёс. Пур сёртре те виҗе пулмалла — вёренүре те, канура та. Вёсене тек сүтсе явмәпәр. Тен, вёсем Чәваш Енён пулас Меделеевё, Ломоносовё. Тепёр хут кәна пусса калатәп. Вёренёр тата канәр. Анча та сирён пурнаҗ сирён аләра пулнине ан мапәр.

Ирина, Муркаш шкулё

МАНА КӘҢАЛХИ ПЕК ТАШӘ КАҢҖ КИРЛЁ МАР!

Сёнё сул уявёсем тахсанах иртсе кайнә ёнтё. Анчах ун синчен каласни тата нумая пырё.

Ман алла «Хысалта парта» хаҗата янә сыру лекрө. Әна Калайкасси шкулёнче вёренкен Маргаретта сьрнә иккен. Вәл унта шкула пукане театрөн артисчёсене чёнсе 50-шар тенкё пустарни синчен пәшәрханнине пёлтерет. Эпё те сәк каласуран аякран тәма пултараймаҗсөп, мёншён тесен эпё те шкул ачи, ман шухәш та ытписемшён интереслө пуласса шанатәп.

Чәнах та, халиччен Сён сул уявёсене ачасемпе учительсем пёрле хатёрленнө, ирттернө. Вёсен шучёпе, уяв сәв тери савәнәслә иртнө. Паллах савәнәслә. Пёрисем (7-8 шкул ачи) — елка йёри тавра сиккелесе сүренё, теприсем, аслисем, хәйсен планёсем сине пысәк ёҗ туса ирттернө тесе паләртнә. Ытписемшён уяв кәсәклә пулни синчен вёсем шухәшланә-ши? Эпё иккеленетөп. Мёншён тетёр? Акә кәсәкли уявах илер. Кёсөннисемпе вәтаммисен уяв кәсө сәв тери савәнәслә пулчө, артистсем мён синчен калани пётөмпех илтөнчө, ташәсене те вёсем пурте пёрле хутшәнчөс, юрри-кёвви те вёсен пётөмпех сөнө. Аслисен вара мён пулса иртрө? Чәрәш тавра никамән та кёсөннисем пек утас килмерө. Мён, эфир пёчөк ачасем-и? Эфир те, аслисем, пёр 50-шар тенкё пустарса DJ-я чённө пулсан — пирёнтен телейлө сын та пулмөчө. Шел, пурте кәса хёрхентёмёр. Администрация патне кәйса: «Пирён Сөнө сул ташә кәсене ертсе пыма кама та пулин чөнёр-ха. Эфир укса пустарма та хатёр», — темерёмөр. Сук, сәвән пек шухәш никамән та пулмарө. Эпё те вёсен хушшинче. Чәннипе каласан, мана кәсәкли пек ташә кәсө кирлө мар!

Алексей, Калайкасси шкулё.

Калайкасси шкулён библиотекинче П.П.Хусанкай 100 сул тулгарнине халалланә кёнеке куравё усәлчө.

Вәл, вулав залне сүрекенсене, чәвашсен паллә поэчөн кун-сүлөпе, унә пултаруләхёпе паллаштарат. Сәвна пулах ёнтё вулавәшра поэта халалланә уроксем те тәйтәшах иртсөҗсө. Акә, кәрләчән 23-мөшөпчө, 6 Б класра вёренекенсем Хусанкайән ачаләхёпе, яшләхёпе, сәмрәкләхёпе, чән-чән поэт пулса тәйә тахәрсемпе паллашпрёс. Урока директорән сүмё Александр Степанов ирттерчө.

Хусанкай синчен кёскен

Эфир шкул ачисене Петр Хусанкай кам пулни пирки ыйту патәмәр. Хуравёсене комментарисёр хәваратпәр.

Слава Малинов, 8Б класс: «Хусанкай — писатель. Вәл поэмәсем сьрать».

Женя Алексеев, 8Б класс: «Вәл лирик. Урәх манран нимён те ан ыйтәр».

Андрей Петров, 10С класс: «Петр Хусанкай писатель».

Настя Иванова, 8Б класс: «Петр Хусанкай писатель.

Сәвәсем, калавсем сьрать».

Таня Шарикова, 10С: «Чәваш сьравсө. Чәваш поэзине чёрёлсе тәма пуләшнә».

Мария Андреева, 8Б: «Хусанкай — тугар чәвашё, «Аптраман таврашён» авторё, мапән юратнә поэт».

ХУСАНКАЯ АСА ИЛСЕ

